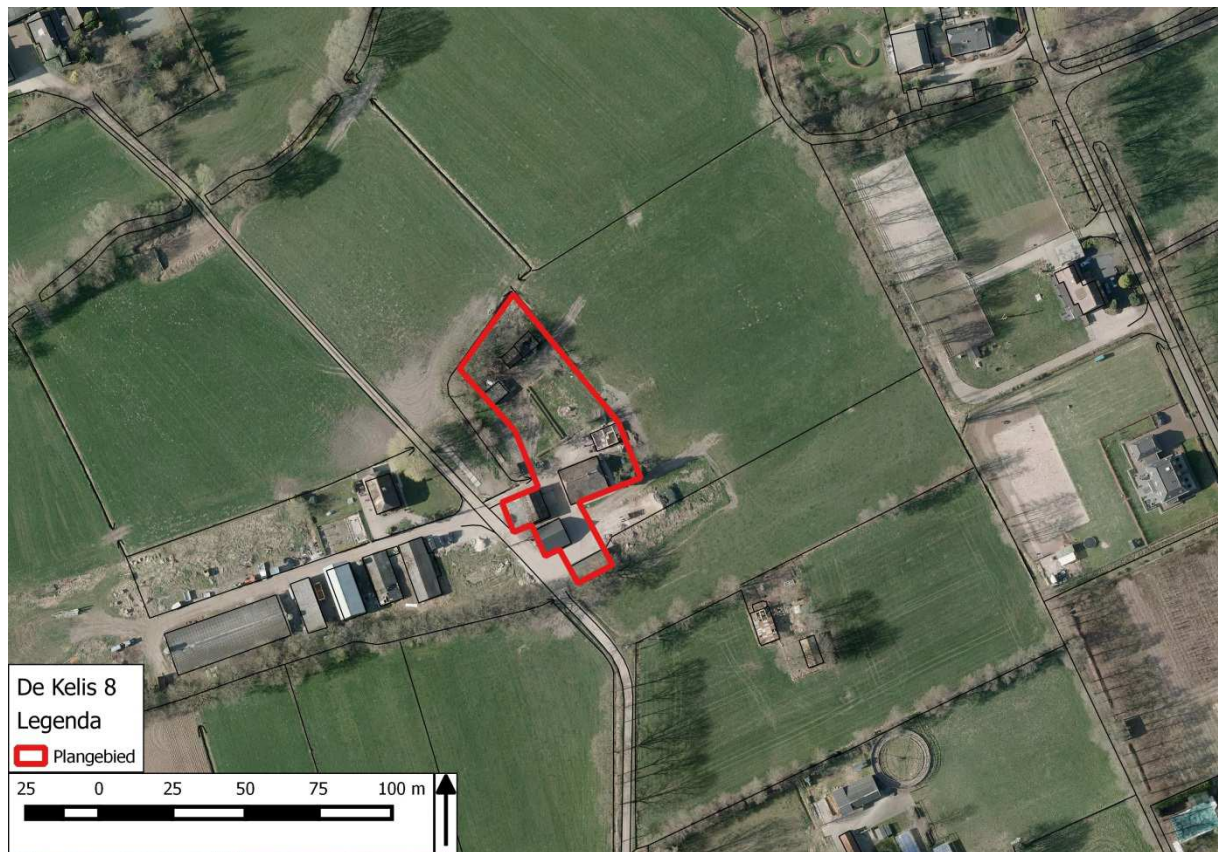

Bureauonderzoek plangebied

Kelis 8 te Voorthuizen

Gegevens

Datum: 08-02-2018
Opdrachtgever: Gemeente Barneveld
Uitvoerder: Gemeente Barneveld
Bevoegde overheid: Gemeente Barneveld
Beheer en plaats documentatie: Gemeentehuis Barneveld
Auteur: D. van de Pol

Locatie:

Gemeente: Barneveld
Plaats: Voorthuizen
Toponiem: De Kelis 8
Centrumcoördinaat: 166.787 / 465.172
Kaartblad: 32E
Kadastrale gegevens: Gemeente Barneveld, sectie C, nr. 744
Gemeente Barneveld, sectie C, nr. 761
Gemeente Barneveld, sectie C, nr. 762

Samenvatting

Op het terrein van De Kelis 8 zal een oude boerderij gesloopt worden om ruimte te maken voor twee nieuwe woningen. Op deze locatie heeft al een boerderij gestaan in de 16^e eeuw die waarschijnlijk een voorganger is van de huidige boerderij. Het plangebied ligt op drie verschillende landschappen: een dekzandwieling, een dekzandrug en een beekoverstromingsvlakte. Op een afstand van 1 kilometer is archeologisch onderzoek uitgevoerd in een plangebied met dezelfde bodemsoort als bij de Kelis 8 en zijn vondsten gedaan daterend uit het Laat-Paleolithicum tot de nieuwe tijd. Binnen het plangebied is een hoge archeologische verwachting op de dekzandrug, een middelhoge archeologische verwachting voor de dekzandwieling en een lage archeologische verwachting voor de beekoverstromingsvlakte. Binnen het plangebied is geen verstoring bekend en bevindt zich een esdek van meer dan 50cm wat de archeologische resten hieronder heeft kunnen beschermen. Door de ligging op een dekzandrug en aanwijzingen dat er al een boerderij in de buurt heeft gestaan voor 1540, kunnen er archeologische resten worden verwacht uit het Laat-Paleolithicum tot en met de Nieuwe Tijd.

Inhoud

Gegevens	2
Samenvatting.....	3
Inleiding	5
Afbakening van het plan- en onderzoeksgebied	6
Huidig en toekomstig gebruik	7
Beleidskader	8
Landschap, geomorfologie en bodem.....	9
Bekende waarden.....	13
Bodemverstoringen, historische situatie en bouwhistorie	19
Gespecificeerde archeologische verwachting.....	24
Advies	25
Literatuurlijst	26

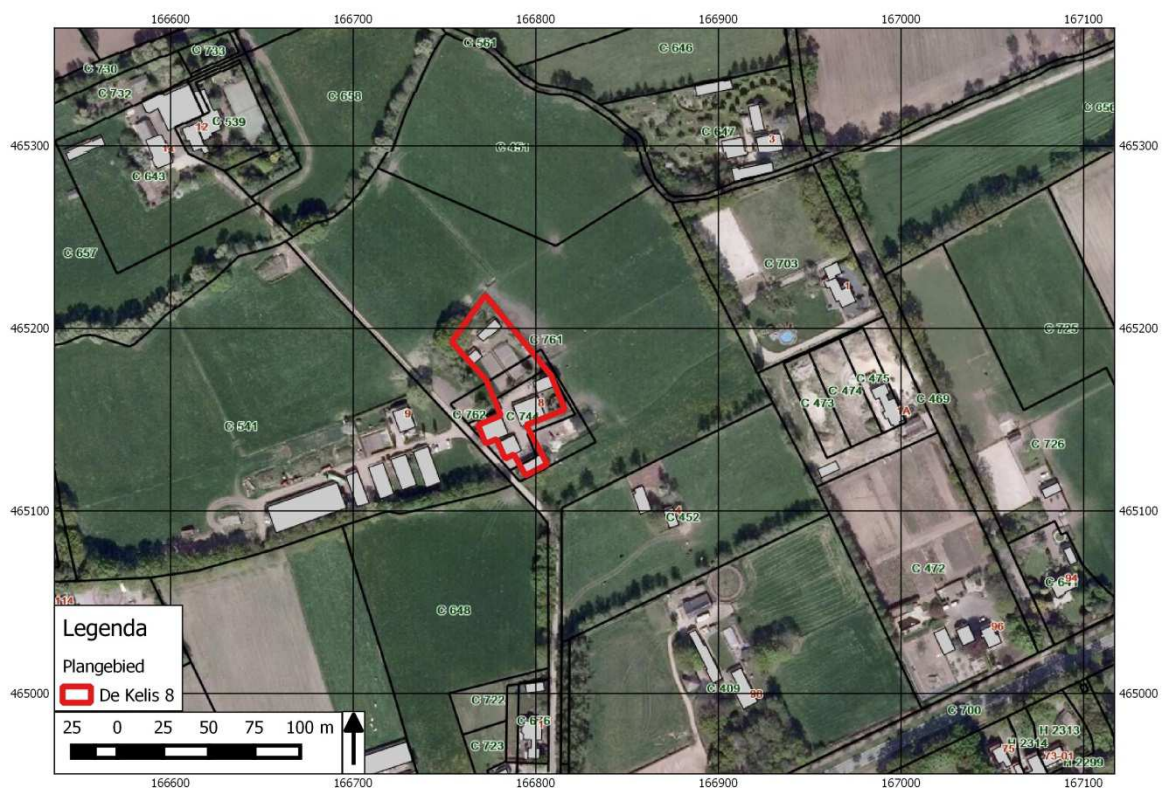
Inleiding

In opdracht van de Gemeente Barneveld is dit bureauonderzoek opgesteld om meer informatie te verkrijgen over de archeologie binnen het plangebied aan de Kelis 8. Binnen dit plangebied zullen meerdere gebouwen gesloopt worden om plaats te maken voor twee nieuwe woningen daarnaast zal een bestaand poeltje opgeschoond worden tot een paddenpoel.

Afbakening van het plan- en onderzoeksgebied

Voor het Bureauonderzoek zijn een plangebied en een onderzoeksgebied vastgesteld. Het plangebied is het gebied waar de werkzaamheden zullen worden uitgevoerd voor de twee nieuwe woningen. Het onderzoeksgebied is het gebied waarbinnen onderzoek zal worden gedaan om beter inzicht te krijgen over het gebied binnen het plangebied. Het onderzoeksgebied is de omgeving binnen een straal van circa 1000 meter rondom het plangebied.

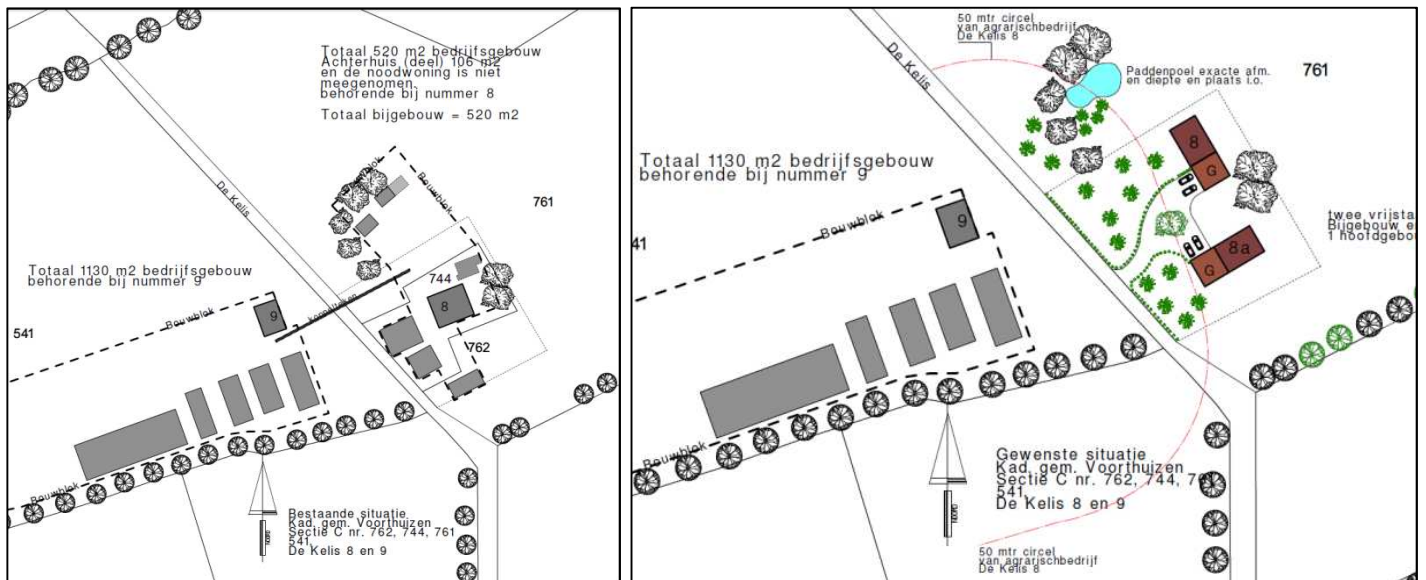
Het plangebied ligt op het terrein van De Kelis 8 op kaartblad 32E. De percelen waarop het plangebied zich bevindt zijn de drie kadastrale percelen: gemeente Voorthuizen, sectie C, nummer 744, nummert 761 en nummer 762. De grootte van het plangebied is circa 2.655 m² met een gemiddelde hoogte van 9,2m +NAP. Op onderstaande figuur is de locatie van het plangebied aangegeven op een luchtfoto. Het gebied bevindt zich in het westen van Voorthuizen, ten noorden van de Rijksweg en ten oosten van de N301.

Figuur 1. Het Plangebied bij De Kelis 8 met in groen het perceel nummer en in rood het huisnummer.

Huidig en toekomstig gebruik

Het plangebied bevindt zich aan De Kelis 8. De eigenaar van De Kelis 8 bezit ook De Kelis 9 waar hij een boerenbedrijf heeft. Het gebied is momenteel in gebruik als landbouwgrond en is onderdeel van het agrarisch bedrijf behorend bij De Kelis 9. Het boerenbedrijf zal over genomen worden door de twee zonen van de eigenaar. Voor de twee zonen zullen op het terrein van De Kelis 8 twee woningen worden gebouwd. Op dit terrein staat momenteel een boerderij uit waarschijnlijk de 18^e eeuw en nog vijf bijgebouwen die gesloopt zullen worden om ruimte te maken voor de twee nieuwe woningen. Hierbij zal de oude boerderij gesloopt worden tot maaiveld waarna de fundering van de boerderij afgedekt zal worden met minimaal 30 cm grond. De twee nieuwe gebouwen zullen beiden bestaan uit een hoofdgebouw en een bijgebouw. Ten noordwesten van de twee nieuwe woningen zal een paddenpoel gerealiseerd worden door een bestaande poel op te schonen. Op onderstaande tekeningen is de huidige en toekomstige situatie aangegeven. De groote en diepte voor de bouw van de nieuwe woningen zijn nog niet bekend maar er wordt uitgegaan van een diepte van minimaal 80 cm zodat de fundering op een vorstvrije diepte komt te liggen.

Figuur 2. Links de huidige situatie en rechts de toekomstige situatie.

Beleidskader

De locatie van het plangebied valt onder het bestemmingsplan Buitengebied 2012. In het bestemmingsplan wordt het plangebied aangeduid met een archeologische dubbelbestemming 'specifieke vorm van waarde - archeologie 1 - middelhoge verwachtingswaarde'. Het gebied valt ook onder 'Enkelbestemming Agrarisch'. Omdat het onder beiden bestemmingen valt is archeologisch onderzoek verplicht bij bodemingrepen groter dan 2000 m² en dieper dan 30 cm onder maaiveld.¹

Onder het nieuw archeologisch beleid zal het gebied een vrijstellingsgrens van 100 m² krijgen.

De eerste woning zal onder het huidige bestemmingsplan gebouwd worden en zal onder de vrijstellingsgrens blijven waardoor hiervoor geen archeologisch onderzoek kan worden geëist. Voor de tweede woning kan wel archeologisch onderzoek worden geëist aangezien het onder het nieuw archeologisch beleid valt en de oppervlakte voor de bouw van de woning groter is dan de vrijstellingsgrens van 100m².

¹ Ruimtelijkeplannen.nl

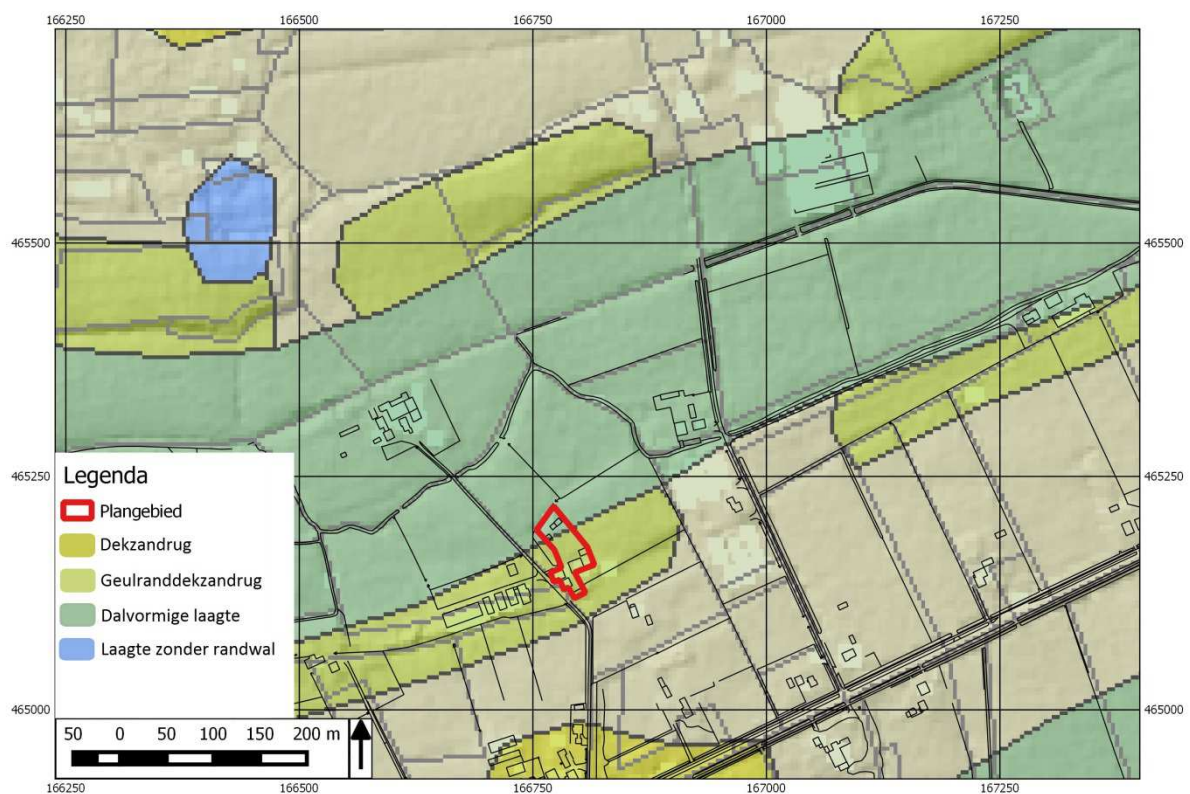
Landschap, geomorfologie en bodem

Landschapsgenese

Het plangebied ligt op het Utrechts Gelders zandgebied in de Gelderse Vallei.

Het gebied kenmerkt zich door hoge stuwwallen ontstaan in het Saalien (370.000 tot 130.000 jaar geleden). Dit gebeurde door het landijs die rivierafzettingen van de Rijn en Maas voor zich uit duwde wat stuwwallen veroorzaakte. Het landijs sneed ook een diep glaciaal bekken uit bij de Gelderse Vallei. In het Eemien (130.000 tot 120.000 jaar geleden) vulde dit bekken zich met zeewater dat klei afzette. Deze afzettingen kunnen gevonden worden op een diepte van 40 meter onder NAP. In het Weichselien (120.000 tot 11.800 jaar geleden) is het dekzand behorend tot de Formatie van Bortel afgezet door zowel de wind als lokale beken. De dekzandruggen zijn door de wind ontstaan tijdens het Laat-Weichselien (15.500 tot 11.800 jaar geleden). Vanaf het Laat-Weichselien begint er begroeiing op te komen op het dekzand die het dekzand vastzet, waardoor in het landschap tijdens het Holoceen (vanaf 11.800 jaar geleden tot nu) bijna geen veranderingen meer voorkomt in het landschapsreliëf in de Gelderse Vallei na het Pleistoceen.²

Geomorfologie

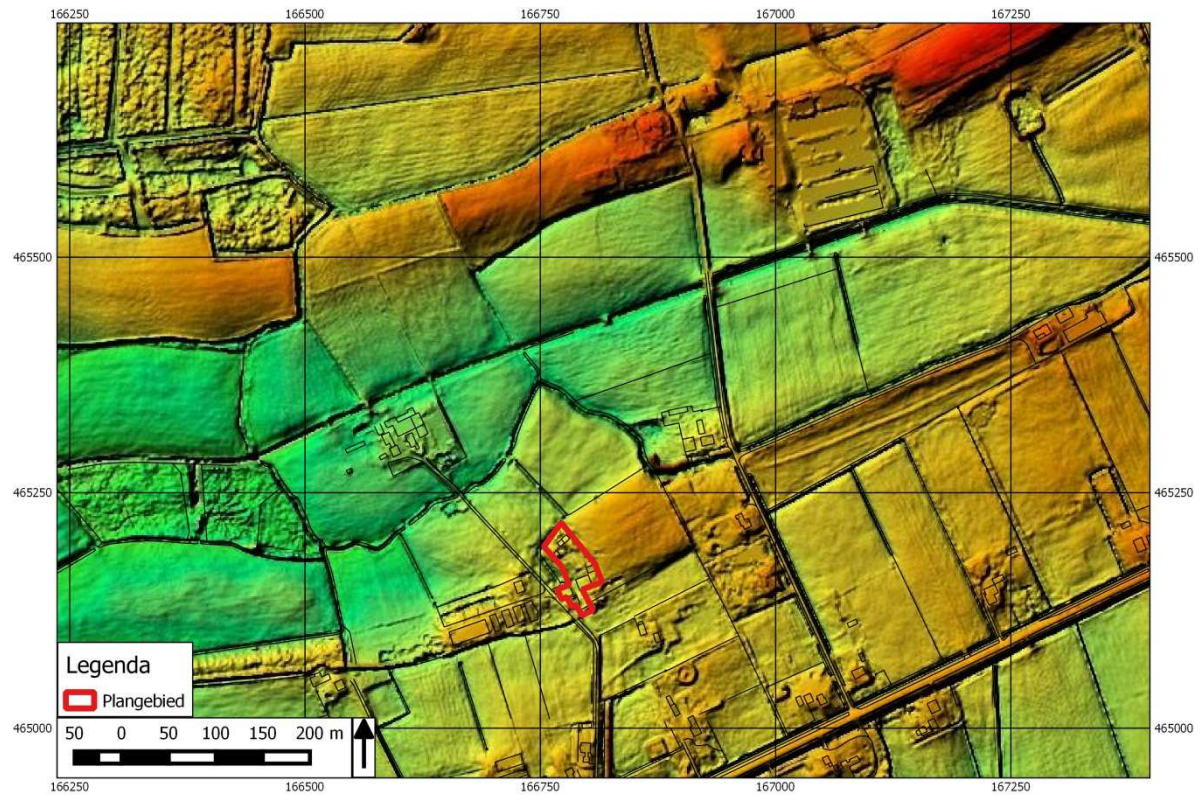

Figuur 3. Geomorfologische kaart.

Op de geomorfologische kaart (figuur 3) is te zien dat het plangebied grotendeels op een geulranddekzandrug met of zonder oud bouwlanddek ligt. De dekzandrug is ontstaan door eolische afzettingen grotendeels tijdens het Laat-Pleistoceen maar ook in mindere maten tijdens het Holoceen. Ten noorden van het plangebied ligt een dalvlakte waarlangs de dekzandrug ligt. Deze

² Roode, drs. F. de, 2008

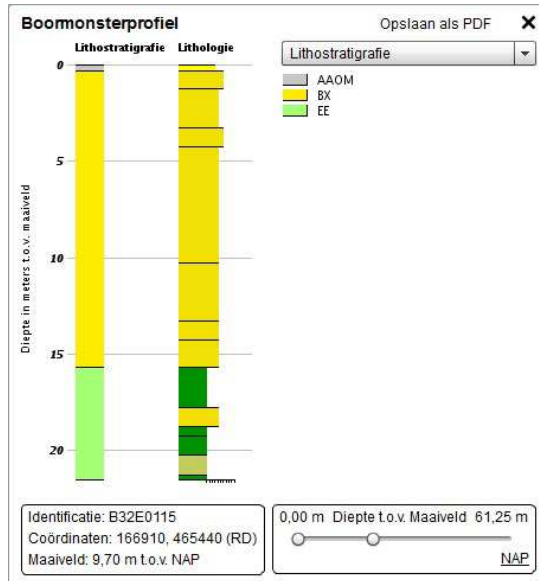
dalvlakte wordt gezien als een ondiep dal met een diepte van minder dan 5 meter en is ontstaan tijdens het Laat-Pleistoceen en het Holoceen door lokaal sneeuwmeltwater en bodemijs.³ Op de AHN2 maaiveld - Shaded relief (Dynamische opmaak) (figuur 4) is de dalvlakte te zien met de hogere gebieden ten noorden en zuiden hiervan. De locatie van de dekzandrug bij het plangebied is ook als hoger gelegen gebied te herkennen op de AHN aan de oranje kleur rondom het plangebied.

Figuur 4. AHN2 maaiveld - Shaded Relief (Dynamische opmaak) kaart met een verloop van rood (hoog gelegen) naar groen (laag gelegen).

³ Maarleveld, G.C.; Cate, J.A.M. ten; Lange, G.W. de, 1977

Bodem

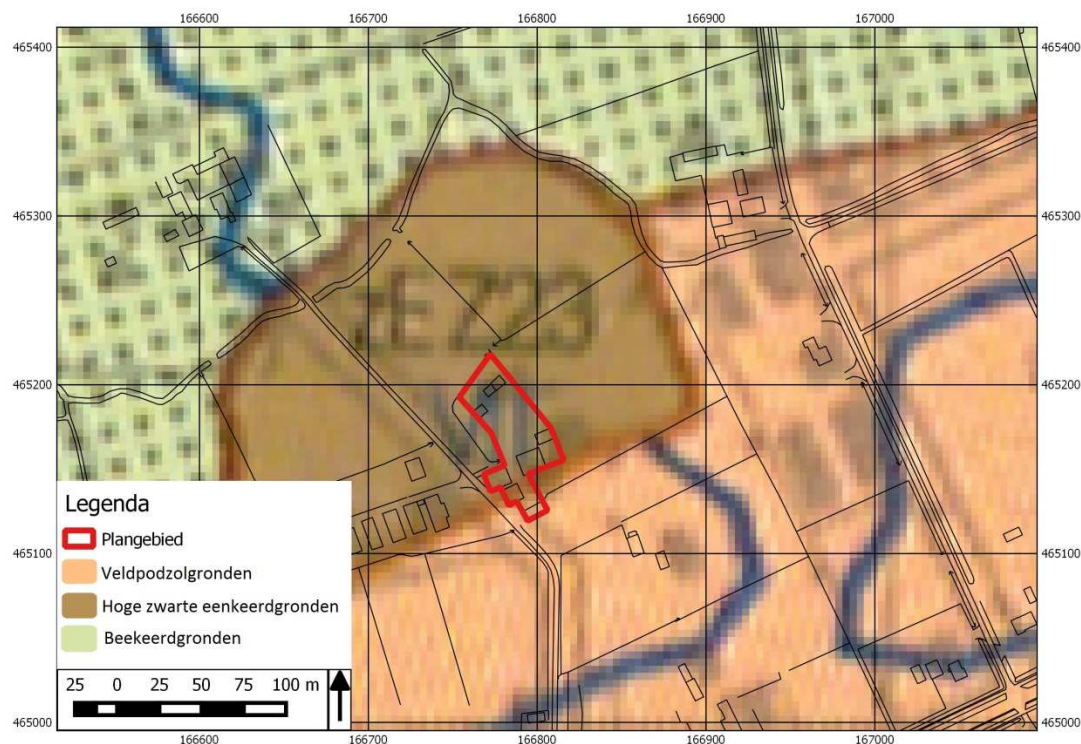

Figuur 5. Boormonsterprofiel van boring nabij het plangebied.

Uit een boring (figuur 5) gedaan op circa 300 meter van het plangebied blijkt dat op de locatie van de boring de eerste 15 meter van de boring bestaat uit de Formatie van Boxtel waaronder de Formatie van Eem ligt.⁴ De Formatie van Boxtel bevat vooral zand maar ook silt en leem waarvan de lagen onderbroken kunnen zijn door veen of humusrijke lagen. De Formatie van Boxtel is binnen het Gelderse Vallei ontstaan tijdens het Weichselien en het Holoceen.⁵ Op de bodemkaart is te zien dat het plangebied grotendeels op hoge zwarte enkeerdgronden ligt bestaande uit lemig fijn zand. Vanaf de middeleeuwen wordt er plaggenbemesting gebruikt. Hierbij werd de mest en urine van het vee gemengd met onder andere heideplaggen waardoor plaggenmest ontstond. Plaggenmest is door de eeuwen heen gebruikt op de akkers waardoor deze opgehoogd werden in dit geval tot meer dan 50cm dik.

⁴ Dinoloket.nl

⁵ Roode, drs. F. de, 2008

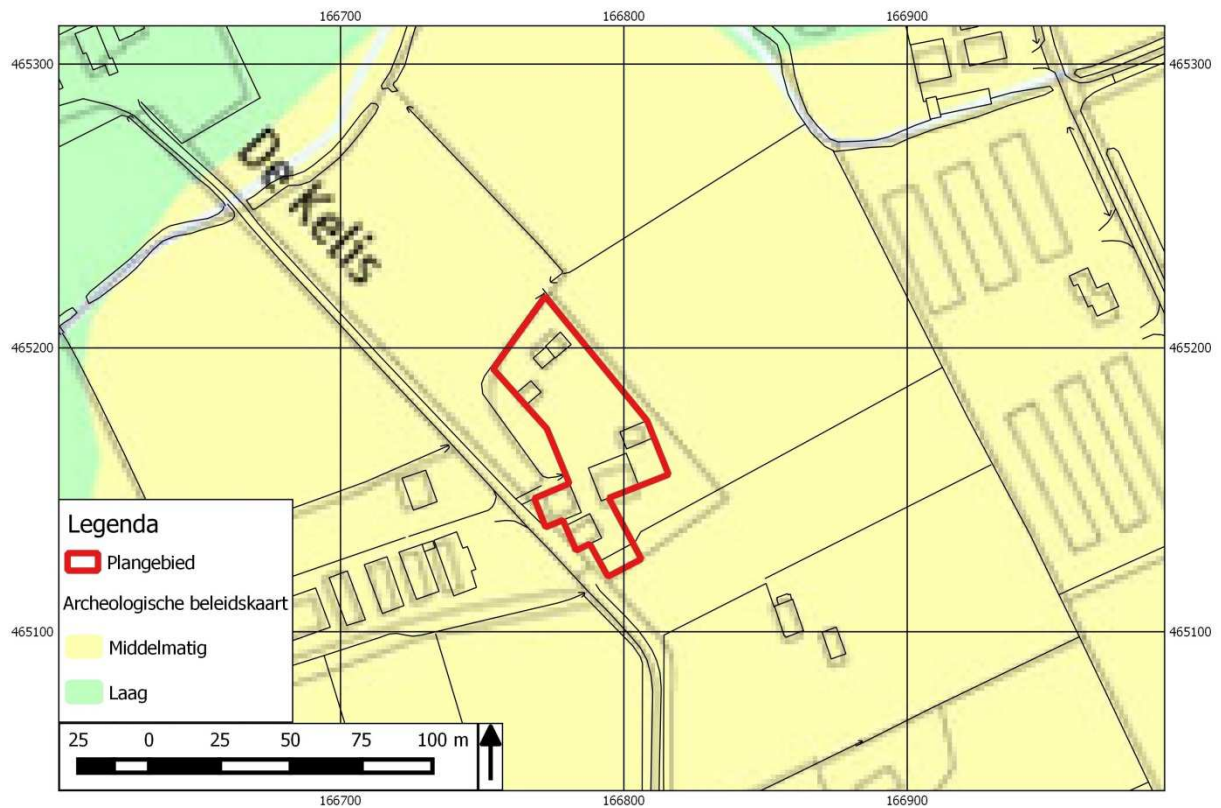
Figuur 6. De bodemkaart.

Bodemkaart

De hoge zwarte eenkeerdgronden hebben een grondwatertrap van VII. Dit betekent dat de gemiddeld hoogste waterstand tussen de 80 en 120 cm onder maaiveld is. De gemiddeld laagste waterstand ligt op meer dan 160 cm onder maaiveld. Door de lage grondwaterstand worden geen organische archeologische resten verwacht binnen het deel van het plangebied, liggend op de hoge zwarte eenkeerdgronden.

De veldpodzolgronden waarop het plangebied ligt hebben een grondwatertrap van V. Dit betekent dat de gemiddeld hoogste grondwaterstand minder is dan 40 cm onder maaiveld en de gemiddeld laagste grondwaterstand van meer dan 120 cm onder maaiveld. Aangezien de grondwatertrap redelijk laag is wordt in dit gebied voornamelijk anorganische archeologische resten verwacht.

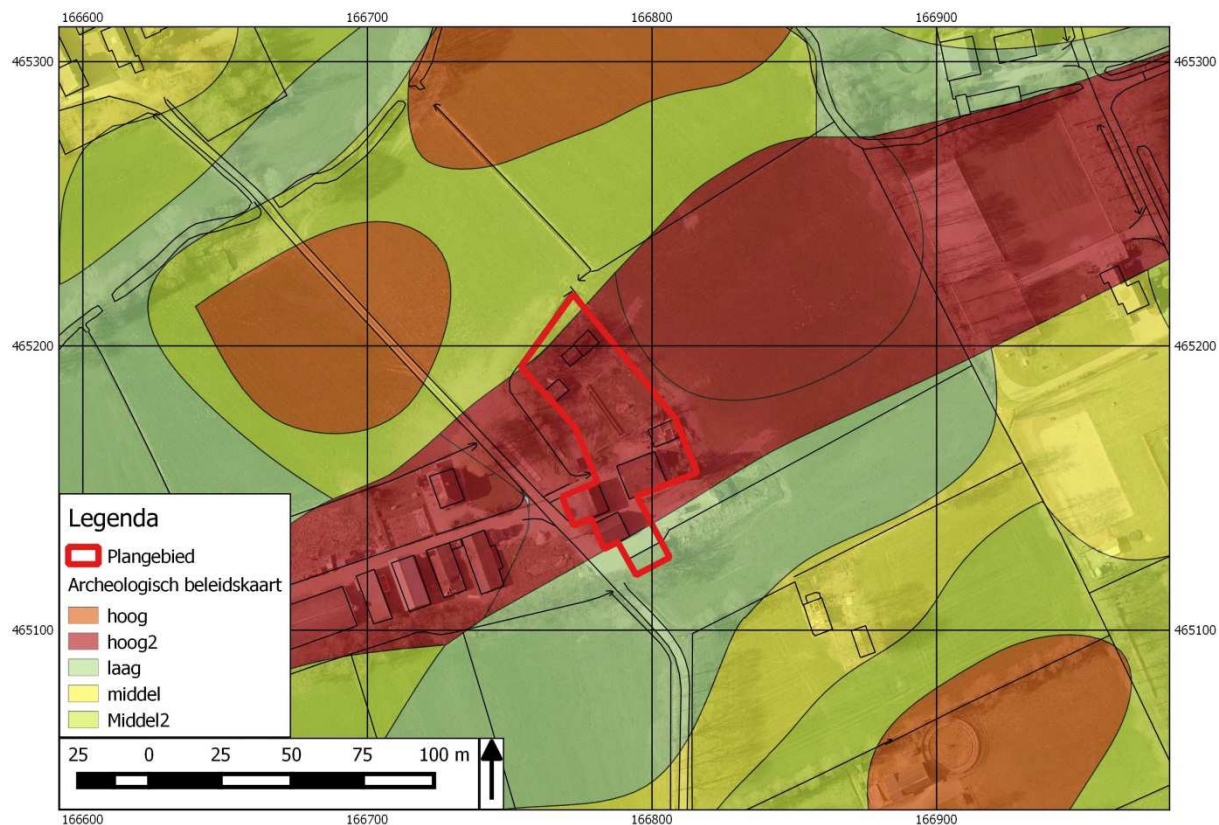
Bekende waarden

Figuur 7. Huidig archeologisch beleidskaart.

Op de huidige archeologische beleidskaart⁶ (figuur 7) wordt een middelhoge archeologische verwachting toegekend aan het plangebied. Deze verwachting is toegewezen omdat het gebied volgens de kaart ligt op een dekzandwelling. Omdat dekzandwellingen gezien kunnen worden als een tussengebied is hieraan dan ook een middelhoge archeologische verwachting toegekend.

⁶ Roode, drs. F. de, 2008

Figuur 8. Concept versie nieuwe verwachtingskaart.

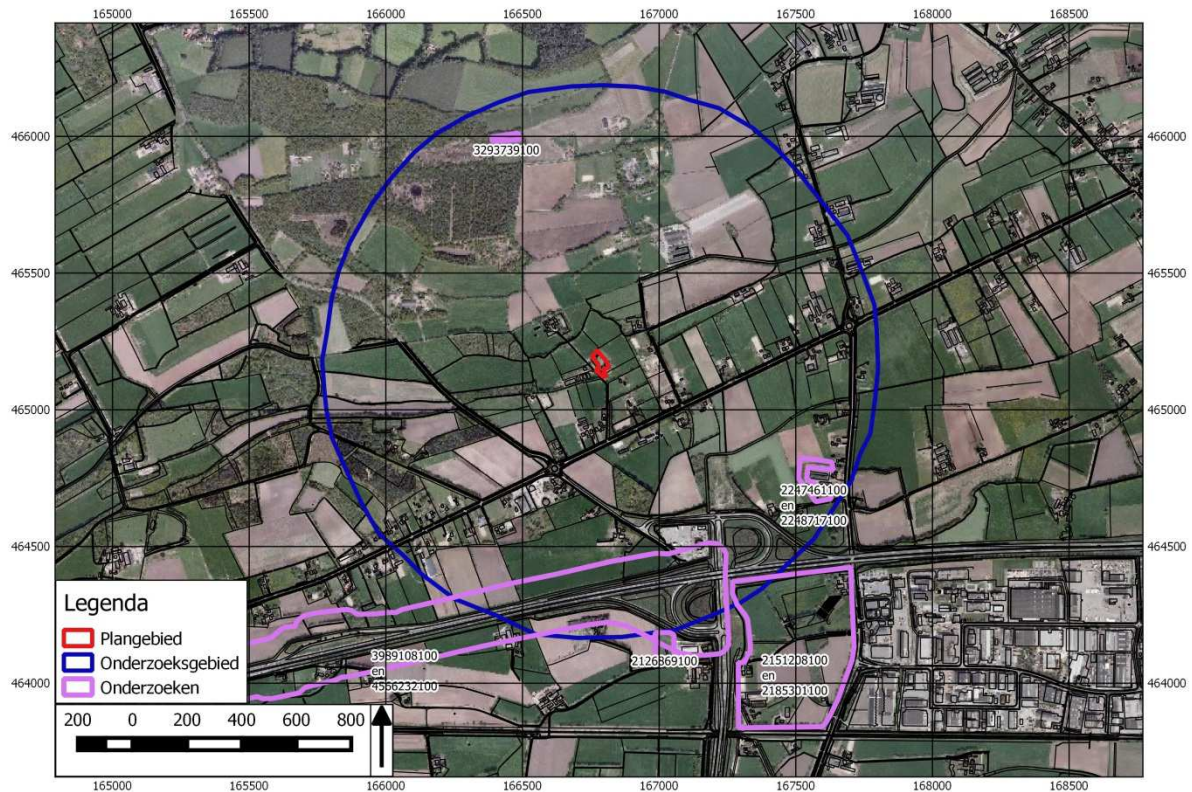
Op nieuwere kaarten⁷ (figuur 8) wordt het grootste gedeelte van het plangebied aangeduid met een hoge archeologische verwachting. Dit omdat het plangebied op een dekzandrug ligt met een plaggendek van meer dan 50 cm dat voor een goede conservering zorgt. Het noordelijkste gedeelte van het plangebied heeft op de kaart een middelhoge archeologische verwachting, omdat het een welving is en dus gezien kan worden als een tussengebied. Het zuidelijke gedeelte heeft een lage archeologische verwachting omdat het hier gaat om een beekoverstromingsvlakte. Aangezien dit een van de lagere delen was in het gebied was het geen aantrekkelijke plek om te wonen, waardoor het wordt aangeduid met een lage archeologische verwachting.

Bekende archeologische onderzoeken.

Binnen het onderzoeksgebied (een straal van circa 1.000m van het plangebied) zijn geen AMK-terreinen bekend. Binnen het onderzoeksgebied zijn 3 booronderzoeken en een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. De onderzoeken zijn aangegeven op figuur 9. Hieruit is gebleken dat binnen het onderzoeksgebied archeologische resten zijn gevonden vanaf het Neolithicum tot en met de nieuwe tijd. Ook zijn er indicatoren gevonden van mogelijk nederzettingen vanaf het Neolithicum. De vondsten gedaan bij deze onderzoeken zijn gevonden op dezelfde soort grond als bij het plangebied namelijk eerdgrond en liggen op ongeveer dezelfde hoogte boven NAP als het plangebied, hierdoor kunnen dezelfde soort vondsten verwacht worden binnen het plangebied. Tijdens het proefsleuvenonderzoek uitgevoerd door BAAC in 2008 bij Harselaar-West zijn er 6 vindplaatsen aangetroffen. Drie vindplaatsen worden gedateerd uit de Romeinse Tijd. De andere 2 vindplaatsen worden gedateerd vanaf de Middeleeuwen. Naast deze vindplaatsen zijn er ook nog een zestal

⁷ Beleidskaart, in voorbereiding

sporen gevonden. Een bomkrater uit de Tweede Wereldoorlog, esgreppels, zandwinningskuilen, perceelsgreppels, karrensporen en een meiler. Vondsten die zijn gevonden zijn onder andere fragmenten van aardewerk, ijzerslak en een fragment van een kandelaar. Alle vindplaatsen zijn als behoudenswaardig aangemerkt.⁸

Figuur 9. Onderzoeksgebieden met bijbehorende OM nummers.

Gegevens archeologische onderzoeken binnen een straal van circa 1.000 meter.

Onderzoek 1

OM nummer:	2185301100
Gemeente:	Barneveld
Plaats:	Harselaar
Toponiem:	Harselaar-West
Kaartblad:	32E
RD-Coördinaten:	NW: X = 167.281.0169 Y = 464.345.7859 NO: X = 167.693.5110 Y = 464.400.0825 ZO: X = 167.584.8201 Y = 463.837.9074 ZW: X = 167.347.0156 Y = 463.840.3086
Datering vindplaatsen:	Romeinse Tijd tot en met de Nieuwe Tijd
Omschrijving vindplaatsen:	6 vindplaatsen daterend van Romeinse tijd tot de Nieuwe Tijd Laat. 2 complexen daterend uit de Romeinse tijd en 2 complexen daterend uit de Late Middeleeuwen tot en met de Nieuwe Tijd laat.
Type onderzoek:	Proefsleuvenonderzoek

⁸ Brouwer, drs. M.C.; Kalisvaart, drs. C.C., 2010

Bron: Brouwer, drs M.C.; Kalisvaart, drs. C.C.; (2010): Barneveld, harselaar-west; inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven. BAAC-rapport A-07.0461.

Onderzoek 2

OM nummer: 2151208100
Gemeente: Barneveld
Plaats: Harselaar
Toponiem: bedrijventerrein Nijkerkerweg
Kaartblad: 32E
RD-Coördinaten: Centrumcoördinaat: 167.495/464.120
Datering vindplaatsen: Neolithicum tot en met de Late Middeleeuwen
Omschrijving vindplaatsen: Vondsten van keramiek en ijzer daterend uit het Neolithicum tot en met de Late Middeleeuwen. Complexen stammend uit: Late Middeleeuwen, Neolithicum, Bronstijd en Late IJzertijd.
Type Onderzoek: Booronderzoek
Bron: Boer, ir G.H. de; (2007): Bedrijventerrein Harselaar/Nijkerkerweg, gemeente Barneveld; archeologisch vooronderzoek (bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek). RAAP-rapport 1546.

Onderzoek 3

OM nummer: 2126869100
Gemeente: Barneveld
Plaats: Harselaar
Toponiem: Brunengweg 43
Kaartblad: 32E
Coördinaten: Centrumcoördinaat: 167.040/464.100
Datering vindplaatsen: Neolithicum tot en met de Nieuwe Tijd
Omschrijving vindplaatsen: Handgedraaid aardewerk daterend uit het Neolithicum tot en met de Romeinse Tijd. Slak daterend uit de IJzertijd tot en met de Nieuwe Tijd. Twee complexen, een complex daterend uit de IJzertijd tot en met de Romeinse Tijd en een complex daterend uit het Neolithicum tot en met de Romeinse Tijd.
Type onderzoek: Booronderzoek
Bron: Schuurman, drs. E.I.; (2006): Plangebied Brunengweg 43 te Terschuur, gemeente Barneveld; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek. RAAP-notitie 1817.

Onderzoek 4

OM nummer: 2247461100 en 2248717100
Gemeente: Barneveld
Plaats: Voorthuizen
Toponiem: Nijkerkerweg 177

Kaartblad: 32E
 Coördinaten: N: 167.481/464.796
 O: 167.566/464.732
 Z: 167.627/464.674
 W: 167.536/464.657
 Datering vindplaatsen: -
 Omschrijving: Verstoring tussen de 60 en 125cm onder maaiveld. Geen vondsten aangetroffen.
 Type onderzoek: Booronderzoek
 Bron: Broeke, Ir. E.M. ten; Wullink, A.J.; (2009): Archeologisch bureauonderzoek en verkennend booronderzoek Nijkerkerweg 177 te Voorthuizen in de gemeente Barneveld. Econsultancy-rapport 09035353 / ARC-rapport 2009-108.

Onderzoek 5

OM nummer: 3989108100
 Gemeente: Amersfoort, Barneveld, Bunshoten, Leusden, Putten en Nijkerk
 Plaats: Amersfoort, Hoevelaken en Nijkerk
 Toponiem: Knooppunt Hoevelaken
 Kaartblad: 32 West en 32 Oost
 Coördinaten: Centrumcoördinaat: 157.900 / 465.300
 Datering: Verwachting voor vondsten uit het Mesolithicum tot en met de Nieuwe Tijd.
 Omschrijving: Deelgebied oost (A1): Het oostelijkste gedeelte ligt op een talud en dit gebied wordt geadviseerd om vrij te geven. Over de rest van het plangebied wordt geadviseerd een booronderzoek uit te voeren.
 Type onderzoek: Bureauonderzoek
 Bron: Moor, J. de; Vanderhoeven, T.; Jongh, I. de; (2017): Rapport Bureauonderzoek Archeologie A28/A1 Knooppunt Hoevelaken. Combinatie A1/28 rapport A28A1-RAP-44-4190.

Onderzoek 6

OM nummer: 4566232100
 Gemeente: Amersfoort, Barneveld, Bunschoten, Leusden en Nijkerk
 Plaats: Amersfoort, Barneveld, Bunschoten, Hoevelaken, Leusden, Nijkerk en Terschuur
 Toponiem: A28/A1 Knooppunt Hoevelaken
 Kaartblad: 32B, 32D en 32E
 Coördinaten: Centrumcoördinaat: 156.825 / 466.405
 Datering: -
 Omschrijving: Over vrijwel het hele gebied is de grond geroerd en een plaggende dat verwacht werd is niet gevonden.
 Type onderzoek: Booronderzoek
 Bron: Coppens, C.; (2017): Plangebied A28/A1 Knooppunt Hoevelaken Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (verkennende fase), concept.

Onderzoek 7

OM nummer: 3293739100
Gemeente: Nijkerk
Plaats: Nijkerk
Toponiem: Zelderseweg en Akkerweg
Kaartblad: 32E
Coördinaten: 165.156 / 466.297 NW
165.449 / 466.250 NO
166.477 / 465.991 ZO
165.351 / 465.928 ZW

Datering: -
Omschrijving: Bodem is verstoord. Geen vondsten aangetroffen.
Type onderzoek: Booronderzoek
Bron: Schrijver, drs. E.; (2015): Archeologisch bureau- en booronderzoek aan de Zelderseweg en Akkerweg te Nijkerk, gemeente Nijkerk (GE). MUG-publicatie 2015-83.

Historische landschap.

Figuur 10. Histland Kamp nog te herkennen door het groen.

Binnen de Gelderse vallei hebben kampontginningen plaats gevonden. Het type kampontginning binnen het plangebied is vochtige kampontginning. Kampontginningen zijn de oudste soort ontginningen op vochtige zandgronden in de Gelderse Vallei. De ontginningen zijn begonnen in het oosten van de vallei waarna ook ontginningen werden gestart in het westen. De vorming van het kampontginningenlandschap begon vanaf de middeleeuwen. Kenmerkend voor vochtige kampontginningen zijn de kromme lijnen aangezien de vorm van de akkers, weiden en de kampontginningen aangepast werden aan de natuurlijke hoogtes van het landschap. Om de ontwatering te verbeteren zijn hier naast de natuurlijke beken nog sloten en beken bijgegraven. Aanvankelijk bestond de Barneveldse Gelderse Vallei grotendeels uit vochtige heide met daarbinnen afzonderlijke kampen. Deze kampen zijn later aan elkaar gegroeid. Bij de ontginningen liggen de akkers op de hogere delen van het landschap en de boerderij op een lage rand van deze hoger gelegen akkers.⁹ Rondom het plangebied zijn er ook vochtige kampontginningen geweest. Nog steeds is het kamp herkenbaar waarop zowel De Kelis 8 als De Kelis 9 ligt aan de hand van de omzoming in het groen zoals te zien op figuur 10.¹⁰ Deze omzoming is overigens pas te herkennen op kaarten door de houtsingel lopend om het kamp heen vanaf ongeveer 1950.

Bodemverstoringen, historische situatie en bouwhistorie

Bodemverstoringen

Op de archeologische waarden- en verwachtingskaart opgesteld door RAAP in 2008 is geen verstoringen van de bodem te zien binnen of rondom het plangebied.¹¹

⁹ Neefjes, J., 2015

¹⁰ Neefjes, J., 2015

¹¹ Roode, drs. F. de, 2008

Historische situatie

De boerderij De Kelis wordt al benoemd in het maatschapboek Voorthuizen in 1540. Dit is waarschijnlijk een voorganger van de huidige Kelis. In het zelfde boek wordt De Kelis nogmaals genoemd in 1703 en 1805.¹² De oudste weergave van De Kelis op kaart is op de Bredenader Block kaart gemaakt door Passavant in 1697. Op kaarten teruggaand tot en met 1850 is het terrein van de Kelis te zien omringd door landbouwgrond, bos en heide. Zoals te zien is op figuren 11 tot en met 15. Op de OAT van de Kadastrale Minuut kaart is te zien dat het gebied in ieder geval al sinds 1811 gebruikt wordt voor agrarische doeleinden. Op het kadastrale minuutplan van Voorthuizen uit 1811-1832 is het terrein van de Kelis aangegeven. De gronden rondom De Kelis 8 en omringende stukken land behoorde tot de weduwe van Hendriks Winterwijk.¹³ In 1890 werd het land opgedeeld in 4 percelen en verkocht.¹⁴

Bouwhistorie De Kelis 8

In oktober 2017 heeft ARCX een bouwhistorische verkenning gedaan over De Kelis 8. De Kelis wordt al genoemd in 1540 in het maatschapboek Voorthuizen. Dit zal een voorganger geweest zijn van de huidige De Kelis. De Huidige Boerderij komt waarschijnlijk uit de 18^e eeuw. Dit omdat het woon- en bedrijfsgedeelte verschillend zijn in hun constructieve opzet. Ook zijn de vormgeving en invulling van de gevels verschillend. Dit samen met de telmerken op de gebinten wijst op een bouwtijd in de 18^e eeuw. Het woongedeelte van de boerderij heeft een stenen binnenmuur en gevels. Het bedrijfsgedeelte is ingedeeld in 3 beuken, had 4 ankerbalkgebinten en gevels uitgevoerd in hout en/of vakwerk. Dit type boerderij komt overeen met boerderijen uit het midden en oosten van Nederland, geschikt voor het voeren van een gemengd boerenbedrijf op de Veluwe zandgronden.¹⁵

¹² Boer, P. & Vromen, J., 2017

¹³ Kadastrale minuut en OAT, Beeldbank.cultureelerfgoed.nl

¹⁴ Barneveldse Courant Juni 1890

¹⁵ Boer, P. & Vromen, J., 2017

Kaarten op volgorde van 1697 tot 1932

Figuur 11. Passavant 1697 Bredenader Block met De Kelis in het rood aangegeven.

Figuur 12. Kadastrale kaart van 1811-1832 met De Kelis aangegeven in het rood.

Figuur 13. Bonnekaart 1870.

Figuur 14. Bonnekaart 1898.

Figuur 15. Bonnekaart 1931.

Gespecificeerde archeologische verwachting

Door de ligging van het plangebied op een dekzandrug kunnen vondsten worden aangetroffen vanaf het Laat-Paleolithicum tot en met de Late Middeleeuwen. Dit kunnen onder andere resten zijn van jagerkampementen, nederzettingen, boerderijen, landbouw en begravingen. Archeologische resten kunnen aangetroffen worden vanaf onder het esdek van minimaal 50 cm dik dat verwacht wordt binnen het plangebied. Het esdek zorgt voor een goede conservering voor archeologische resten aangezien het de resten beschermd kan hebben tegen verstoringen zoals ploegen. Dit geldt voor het grootste gedeelte van het plangebied, aangegeven als hoge archeologische waarde op de conceptversie archeologische verwachtingskaart in figuur 8. Het gebied aangegeven als dekzandwieling heeft een middelhoge verwachting aangezien het gebied wordt gezien als een tussengebied. Hier kunnen ook archeologische resten gevonden worden daterend uit het Laat-Paleolithicum tot de Late Middeleeuwen. Er kunnen sporen gevonden worden van bijvoorbeeld nederzettingen, boerderijen, landbouw en begravingen. Bij het gebied aangegeven op figuur 8 met een lage verwachting is ook een lage verwachting voor de periodes Laat-Paleolithicum tot de Late middeleeuwen. Over het gehele plangebied kunnen resten van de Nieuwe Tijd voorkomen aangezien op papier al vanaf 1540 een boerderij wordt genoemd met de naam De Kelis die in de omgeving van of onder de huidige De Kelis heeft gestaan. Op de archeologische verwachtingskaart opgesteld door RAAP in 2008 staan geen verstoringen aangegeven.

Advies

De bouw van de tweede woning zal de ondergrens van 100m² overschrijden en aangezien het plangebied op een gebied ligt van een hoge archeologische waarde wordt vervolgonderzoek aanbevolen. Door het geringe oppervlak van het plangebied is booronderzoek minder geschikt en wordt als vervolgonderzoek archeologische begeleiding tijdens de graafwerkzaamheden geadviseerd. Hierbij worden eventuele archeologische vondsten en sporen geregistreerd en indien mogelijk gedocumenteerd. De werkzaamheden dienen vastgelegd te worden in een Programma van Eisen (PvE) goed gekeurd door de gemeente.

Literatuurlijst

Bronnen

- Boer, P. & Vromen, J.; (2017): De Kelis 8 in Voorthuizen (gemeente Barneveld). ARCX-rapport 0938.
- Brouwer, M.C.; Kalisvaart, C.C.; (2010): Barneveld, Harselaar-West; inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven. BAAC-rapport A-07.0461.
- Maarleveld, G.C.; Cate, J.A.M. ten; Lange, G.W. de; (1977): Geomorfologische kaart van Nederland schaal 1 : 50000 Legenda.
- Neefjes, J.; (2015): Historische landschappen van de gemeente Barneveld.
- Roode, drs. F. de; (2008): Archeologische monumentenzorg in de gemeente Barneveld: Deel 1: beleidsnota archeologische monumentenzorg: Deel 2: toelichting op de archeologische waarden- en verwachtingskaart. RAAP-rapport 1682.
- Barneveldse Courant, Juni 1980.
- Kadastrale kaart 1811-1832: minuutplan Voorthuizen, Gelderland, sectie C, blad 02 (MIN05161C02).
- Kadastrale kaart 1811-1832: oorspronkelijke aanwijzende tafel Voorthuizen, Gelderland, sectie C, blad 003 (OAT05161C003).
- Ruimtelijkeplannen.nl, http://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0203.1275-0009/r_NL.IMRO.0203.1275-0009.html#_25_Waarde-Archeologie1

Figuren

Alle kaarten zijn gemaakt in Qgis met RD Coördinaten.

Figuur 1: Luchtfoto 2013.

Figuur 2: Ontwerptekeningen huidige en toekomstige situatie, 3 ontwerp- en tekenbureau.

Figuur 3: Geomorfologische kaart.

Figuur 4: AHN Shaded Relief kaart.

Figuur 5: Dinoloket, identificatie: B32E0115.

Figuur 6: Bodemkaart.

Figuur 7: Archeologische waardenkaart.

Figuur 8: Conceptversie nieuwe archeologische waardenkaart.

Figuur 9: Onderzoeksgebieden op luchtfoto 2009.

Figuur 10: Histland kaart, Neefjes, J. (2015).

Figuur 11: Cupersteger ende Bredenaarder block, Passavant 1697.

Figuur 12: Kadastrale kaart 1811-1832: minuutplan Voorthuizen, Gelderland, sectie C, blad 02 (MIN05161C02), Beeldbank.cultureelerfgoed.nl.

Figuur 13: Bonnekaart 1870.

Figuur 14: Bonnekaart 1898.

Figuur 15: Bonnekaart 1931.